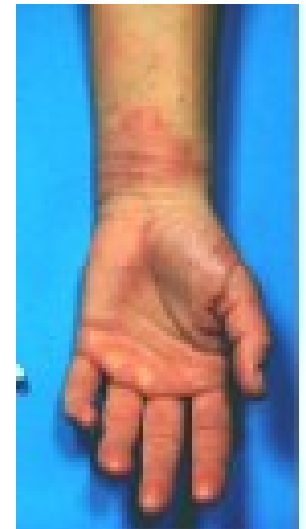

Arbejde og eksem

af. Ole Carstensen, speciallæge i arbejdsmedicin, Arbejdsmedicin Herning

Gå-hjem-møde om arbejdsbetinget eksem
NFA. den 31. januar 2019

Hvad kan en arbejdsmediciner

- Viden om eksponeringer i arbejdsmiljøet der kan gi eksem
- I samarbejde med andres specialer udføre klinisk diagnostik, som kan underbygge sammenhænge mellem eksem og eksponeringer i arbejdsmiljøet
- Beskrive mekanismen for sammenhænge mellem eksem og eksponeringer i arbejdsmiljøet
- Vurdere epidemiologisk evidens for sammenhængen mellem eksem og eksponeringer i arbejdsmiljøet
- Vurdere om der er en arbejdsmæssig årsag til en patients eksem
- Rådgive om hvordan man forebygger håndeksem

Patienter med eksem udgør
mellem 5-15 % af de
Arbejdsmedicinske patienter.

Arbejdsbetingede hudlidelser

- Årsager :
- Våd arbejde (vand, sæbe, handsker)
- Epoxy
- Metaller
- Gummi
- Acrylater
- Fødemidler
- Kosmetik-hudplejemidler
- Opløsningsmidler
- Køle-smøreolier
- Hårplejemidler

Brancher

- Sundhedsvæsen
- Sociale institutioner
- Jern og metal (inkl vindmølleindustri)
- Fødevareindustri
- Offentlig administration
- Reparation og service erhverv
- Bygge, anlæg (inklusive overfladebehandling af beton og bygningsdele)

Arbejdsbetingede eksem sygdomme

- 95%
  - kontakt-eksem
    - 2/3 irriterende kontakteksem
    - 1/3 allergisk kontakteksem
- < 3%
  - kontakt urticaria (type 1 nældeudslet)
- (<2 %) Andre sygdomme
  - Arbejdsforværret eksem sygdom:
    - psoriasis,
    - dyshidrotisk eksem (svedeksem)

Sjældnere

Arbejdsmedicin
Hospitalsenheden Vest

- Follikuliter (af olie og tjære)
- Keratoser og callositeter (af gnidning og tryk)
- Tatovering (metalspåner)
- Misfarvning (sølvsalve, æteriske olier, salpetersyre, pikringsyre, kobbersalte etc.)
- Trichophyti (fra kvæg, marsvin)
- Anden svampeinfektion (fra havejord - microspor. gyps.)
- Vorter (fra kvæg)
- Paronychier (fra opvask, fjerkrærensning)
- Erysipeloid (fra kød)
- Parasitoser (fra træuld, korn og høns)
- Swimming-pool-granulom (akvariehandlere)
- Forbrændinger (varme, elektricitet)
- Pruritus {glasuld, tweed, kornavner)
- Fremmedlegeme-granulomer (glas, kvarts, asbest, hår, irconium, beryllium, kviksølv)
- Raynaud's syndrom (med acroosteolyse) af vinylklorid
- Doggerbanke fnat (*Alcyonidium diaphanum*), som er et op til 30 cm højt, grenet eller lappet, geléagtigt mosdyr)

Diagnostik

Arbejdsmedicin
Hospitalsenheden Vest

- Lokalisation
  - Hænder, håndled
  - Ansigtshud, hals til skjortekant

Hospitalsenheden Vest

Undersøgelser

Sygehistorien

- Hvilke irriterende stoffer kommer patienten i kontakt med på arbejdspladsen, i hjemmet, i haven, i fritiden?
- Kvantificere påvirkningerne (antal timer pr. dag).
- Passer påvirkningerne med eksemets lokalisation?
- Bedres det når man har fri eller ferie?
- Er der tendens til spredning af eksemet til dele af huden, som ikke har været i kontakt med påvirkningerne
- Er der symptomer på kontakturticaria (f.eks. straksreaktion)?

Undersøgelser

hvordan skelne irriterende eksem fra allergisk eksem

Kemisk udredning

Gennemgang af datablade på stoffer og materialer som patienterne arbejder med

Opslag/litteratursøgning for at finde ud af hvor mange af stofferne der kan give hudallergi

Databaser

- <http://toxnet.nlm.nih.gov/>
- <https://hazmap.nlm.nih.gov/>
- <http://echa.europa.eu/information-on-chemicals>

Eksponeringsudredning

ex: Hårfarve

Screening af produkterne.

Toxnetopslag - HAZMAP - ChemID - ECHA i nævnte orden.

Kun stoffer med positive fund vedr allergi nævnt

Irritant

Allergent

Andet

1007445 Hårfarve

Ammonium hydroxide

1336-21-6

Irritant

Oleyl alcohol

112-80-1

Hudsens

p-amionophenol

123-30-8

Hudsens

astma

m-amionophenol

591-27-5

Mutagent

4-amino-2-hydroxytoluen

2835-95-2

2-amino-3-hydroxypyridine

16867-03-1.

?

Ethanolamin

141-43-5

hudsens

astma

6-hydroxyindole

2380-86-1

hudsens

toluene-2,5-diamine

95-70-5

hudsens

2-methylresorcinol

608-25-3

hudsens

2-methyl-5-hydroxyethylaminophenol

55302-96-0

Irritant

Resorcinol

108-46-3

hudsens

Undersøgelser

hvordan skelne irritativt eksem fra allergisk eksem

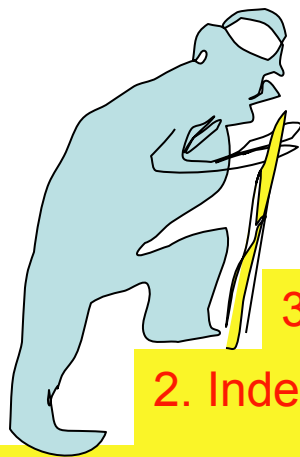
Allergitest – lappetest (udføres af hudlæger)

- Test med kendte standart koncentrationer af mistænkte allergi fremkaldende stoffer
- Altid standartlappetest med de stoffer som er mest udbredte og som mange har allergi overfor.
- Specielle test med mistænkte enkeltstoffer fra udvalgte brancheserier eller virksomhedsserier.
- Evt. test med egne produkter, handsker etc. (afhænger af giftighed og hvor irriterende stoffet er for huden)

Arbejdspladsintervention og forebyggelse

Omplacering

5. Personlige værnemidler

4. Adskillelse tidsmæssigt

3. Modellering af omgivelserne

2. Indeslutte kilden

1. Elimination af kilden - substitution

Anbefalinger

- Undgå/nedsætte vådt, manuelt arbejdsprocedurer
- Anvend handsker til vådt manuelt arbejde. Handsker skal være rene og tørre indeni
- Brug handsker på ren, tør og intakt hud.
- Brug handsker i så kort tid og så lang tid som nødvendig
- Brug f.eks. bomulds inderhandsker
- Vask hænder i tempereret vand og tør hænderne omhyggeligt
- Lad være med at bruge ringe, armbåndsurre og smykker på arbejdet.
- Brug hyppigt en fed creme altid før og efter arbejdet.
- Brug produkter med mindst mulig indhold af irriterende og allergener.

Erhvervsvejledning

- Toksiske eksemmer
  - Kortere eller længerevarende omplaceringer, indtil eksemmet er i ro
  - Instruktion og vejledning i håndhygiejne, brug af fugtighedscremer og handsker
- Allergiske eksemmer
  - Kortere eller længerevarende omplacering
  - Instruktion og vejledning i brug af relevante handsker
  - Evt. andet arbejde, hvis eksem blusser op igen efter tilbagevenden til sædvanlige arbejde.

Tak for opmærksomheden.

